

Posudek školitele na diplomovou práci Miroslava Klusáka „Integrace migrantů případ Francouzů v České republice“, FFUK, Praha, 2009, 58 s.

Tématem diplomové práce je život francouzských rodin dočasně migrujících a pobývajících v Praze. Jedná se o specifickou skupinu manažerských zaměstnanců transnacionálně operujících firem v podmínkách současného globálního kapitalismu. Diplomant se soustředil na popis svých rozhovorů s členy pěti rodin z francouzské komunity v Praze: tématem jsou příběhy jejich dočasného pobytu v Čechách. V celkem čtyřech oddílech autor nejprve hledal pojmová východiska, krátce popsal metody svého terénního zkoumání, největší část textu je věnována oddílu nazvanému Portréty pěti rodin a příběhy jejich expatriace. Z hodnocení jednotlivých oblastí života po dobu pobytu je autorem vyvozován způsob jejich integrace v českém prostředí.

Právě pojem „integrace“ se jeví jako problematický v kontextu migrujících sociálních skupin v současné globalizaci. Migrace vyvolává vznikání nových forem transnacionálních komunit nebo je spojena s formami síťové strukturace sociálních vztahů. Klasická sociologie spojovala migranty s marginalitou, exkluzí a v podstatě se sociální dezintegrací, kdežto sociální integrace byla spojována s ideou sjednocování společnosti, se solidaritou sociálního sepětí (Durkheim) nebo s integrací na bázi hodnotové kulturní jednoty obnovující rovnováhu sociálního systému narušenou jeho evoluční dynamikou funkcionální diferenciace (Parsons). Migranti v globalizaci jsou velmi diferencovanou a vnitřně nekohezní kategorií. V případě specifické skupiny dočasného pobytu, kterou zkoumá diplomant nejde o imigranty kteří jsou uprchlíky, žadatelé o azyl, kolonisty-osídlenci, gastarbeitery, globálními chudými – nýbrž jde o relativně privilegované globálně pohyblivé zaměstnance globálně operujících podniků, tedy osoby jež se svou mobilitou podobají vyslancům diplomacie nebo dobře situovaným turistům – nikoli imigrantům, přistěhovalcům. Migrující pracovníci korporací jsou členy organizace, která je zaměstnává a pokud žijí ve společnosti, která není společností jejich původu, nejsou nuceni se integrovat kvůli dočasnému pracovnímu pobytu. Namísto integračních strategií těchto jedinců a jejich rodinných příslušníků by bylo přesnější mluvit o adaptačních strategiích v souvislosti s vysláním na pracovní pobyt. Adaptace jsou jistě rozdílné u jedinců zaměstnaných korporací a u jejich rodinných příslušníků, kteří mají řešit jazykovou bariéru při eventuelním hledání zaměstnání.

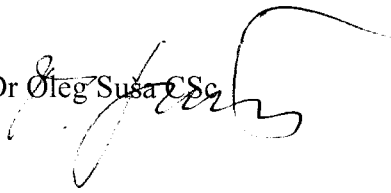
Autorova sonda rozhovory nezkoumala tyto rozdílné adaptace u mužů a žen, popisuje vlastně pouze běžné každodenní situace a aktivity žen, od mužů se o jejich pracovním pobytu v textu nedozvíme téměř nic. Výzkum je v tomto smyslu velmi parciální neboť vypovídá o tom, co hlavně respondentky uvedly o stravování, nakupování, péči o děti, bydlení, volný čas, náboženský a společenský život. Na druhé straně i přes subjektivní hodnocení svého života v Praze respondenti podle autora výzkumu potvrdili převládající kulturní podobnosti česko-francouzské (na s.98) – přesto však autor v závěru tvrdí, že jde o multikulturní adaptaci či „integrační strategii“ separace, přitom mají vztahy jak s českým prostředím (v obchodech a francouzských restauracích, nebo s Čechy mluvícími franouzsky), tak s Francouzi žijícími v Praze, tak ve Francii (komunikace se zaměstnavatelem, účast ve volbách např.) a tudíž jsou podle autora členy transnacionální komunity.

Celkově je diplomní práce výsledkem nelehkého úkolu přesvědčit nás o tom, že adaptační strategie jsou strategiemi integračními, nelze nevidět celou řadu nejasných formulací a mlhavých závěrů. Specifické téma si diplomant zvolil sám a nelze přehlédnout řadu teoretických i empirických problémů se kterými se musel utkat ve svém výzkumu.

Doporučuji práci k obhajobě (přestože se jeví jako vnitřně nevyrovnaná, s disproporcí mezi převládající popisností a slabou analýzou poznatků a nehotová jak z hlediska teoretické zakotvenosti tak i analytických výpovědí) s tím, že diplomant jistě v obhajobě osvětlí

nejasnosti a prokáže oprávněnost použití pojmu integrace pro specifický případ transnacionálních migrantů francouzských manažerů žijících v Praze.

PhDr. Oleg Susa CSc.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'O. Susa', written over the printed name.

V Praze 13.9.2009